

Településfejlesztés Kazáron a hagyományörzés és a falusi turizmus alapján – Molnár Katalin polgármester
A furugyi közösségfejlesztő program
Regős Mátyás furugyi polgár
Egy kistélepülés fizikai-szellemi újjáépítése – Magyargéc
Szerémi Nándor, polgármester
Gyökérteres szennyvíztisztítás Kacorlakon
Balla Enikő szociológus – Takács László polgármester
Helyi fejlesztések Nógrád megyében
Brunda Gusztáv igazgató – Nógrád M. Közműv. Központ

A civil szervezetek szerepe és a közintézmények társadalmi működtetésének lehetőségei

Témavezető: Pósfay Péter a Közösségszolgálat Alapítvány munkatársa

A közösségi alapítvány mozgalomról
Szabon János, önkéntes közösségi munkás, CET – Budapest
Az ifjúsági önkormányzatokról
Török István Fehérgyarmat polgármestere és Beke Pál a Közösségszolgálat Alapítvány elnöke
A Faluház egyesületi működtetésének tapasztalatai Győrvaron – Varga Gézáné a Faluház Baráti Kör egyesület elnöke
Közösségi vállalkozások Angliában
Herman Imre ügyv. ig. – Job Word Hungary KFT – Bp.
Királyi szakácsok nyomában
Marosiné Béres Júlia, könyvtáros, Nagyszakácsi
A közösségi médiák és a helyi nyilvánosság
Témavezető: Péterfi Ferenc, a Magyar Művelődési Intézet munkatársa
Szombathelyi Közösségi Rádió
Pósfay Péter, a Közösségszolgálat Alapítvány munkatársa
Megyei egyesület a helyi nyilvánosságért – helyi lapok Csongrád megyében – Magyar Istvánné, könyvtáros, a Közösségszolgálat Alapítvány ösztöndíjasa – Mórahalom
A Civil Rádió törekvései
Péterfi Ferenc, a Magyar Művelődési Intézet munkatársa

A tanácskozás résztvevői – különböző témákban – további együttműködési készségükről is nyilatkoztak. A Közösségszolgálat Alapítvány vállalta, hogy a jelentkezők és a későbbi érdeklődők számára az év során összejöveleket, tanácskozásokat szervez. A témák és a szervezők a következők lesznek:

Luis Caul-Futy nyári szemináriuma – Beke Pál
Településtervezés és revitalizáció – dr. Kováts Flórián
Települési gyermek- és ifjúsági önkormányzatok – Beke Pál
Bugac-Majszai Homokhátság térségfejlesztési programjának helyszíni megtekintése – Pocsajiné Fábrián Magdolna
Ipolymenti települések együttműködésének helyszíni vizsgálata – dr. Kecskeméthy Gyuláné
Gyökérteres szennyvíztisztítás helyszíni szemléje Kacorlakon – Beke Pál
Településfejlesztési vállalkozás alapításának lehetőségei – dr. Kováts Flórián

Közösségszolgálat Alapítvány

Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztálya
1011 Budapest, Corvin tér 8. T.: 201-57-28 Fax: 201-48-92

A TÁJ INDIVIDUALITÁSA **A DÖRÖGDI-MEDENCE ÉLETRAJZA ÉS JÖVŐJE** **NYÁRI ÖKOLÓGIAI VÁNDORKONFERENCIA** **1995. AUGUSZTUS 11-20.**

A táj a legtöbb ember számára finom romantikával ötvözött természeti fogalom, amelyben az ember mint a Nagy Pusztító jelenik meg. Még szóhasználatunk is ezt tükrözi: szép, mesés tájakat ismerünk, de csúnyát nem. Legfeljebb romboltat, roncsoltat, *valaki* által tönkretettet.

Tehát van mindenkiben egy érzés, egy biztosan meg nem fogalmazott gondolat, amely a tájat eredendően szépnek és harmonikusnak tartja, s melyet ettől a tulajdonságától kizárólag a barbár emberi beavatkozás képes megfosztani. A szép tájat tehát úgy tudjuk megőrizni, hogy megvédjük az embertől, azaz saját magunktól.

Ezt az érzelmi töltetet lovagolják meg napjaink egyes harsány természet- és környezetvédői, megtalálva tudatunk hézagait és félreértéseit.

A konferencia a tévutak és álfelismerések közötti keskeny ösvényen haladva keresi a választ a táj és az ember közötti ellentét (ellentét?) feloldására.

A konferencia célja, hogy a résztvevők tudatos, személyes kapcsolatot alakíthassanak ki egy tájjal. Az emberek életében korábban magától adódott ez a személyes kapcsolat. A táj az egyéni élet egyik oldalát alkotta, ezáltal a nem tudatos emberi tevékenység harmonikus szépségű tájakat hozott létre. Ma az ember gondolkodásmódjával és törekvéseivel elválasztotta magát az általa létrehozott tájtól, ami a táj elemeinek szétesését, pusztulását idézte elő. A pusztulás átélése vetette fel a táj védelmének igényét.

Ha szemügyre vesszünk egy szép tájat, vagy megvizsgáljuk kialakulásának és fejlődésének folyamatát, különböző eredményekhez jutunk. A konferencia alatt világossá kell válnia annak, hogy a táj szellemileg körülhatárolható organizmust alkot, amelynek élete mindenkor az emberek gondolkodásától és cselekedeteitől függ.

A táj a térnek az emberi tudat által átfogható része.

Alkotóelemeinek kapcsolatai nem merülnek ki időben és térben mért alá- és fölérendeltségi viszonyokban. Az egyes elemek sajátos megközelítést igényelnek, mindazonáltal jelentőségüket és valódi tartalmukat a táj egészében elfoglalt szerepük alapján nyerik el hasonlóan ahhoz, ahogy egy emberi testrészt viszonyul az egész testhez. A tájat harmonikusan fejlesztő és alakító szándékok alapja a táj individualitásának felismerése lehet.

Kiindulás: az embernek a világhoz fűződő minden kapcsolata az érzékelés és a gondolkodás viszonyán alapul, tehát ennek a viszonyoknak a megismerésére kell törekednünk ahhoz, hogy indítékainkról számot adhassunk és tetteink következményeivel felelősséggel elszámolhassunk.

Módszer: minden érzékelés egy fogalomalkotás alapja lehet. Minden fogalmunk átélt élményeink, tapasztalataink alapján érik meg. *Átélni* azt jelenti, hogy valami az ember egész élete számára jelentőségteljesé válik. Az átélés segítségével kap az észlelet először tartalmat. A táj fogalma is általa körvonalazódik, ahogyan érzékeljük és átéljük azt.

Ahhoz, hogy a tájhoz fűződő személyes kapcsolat megte-remtődjék és fejlődhessék, az érzékelés folyamatát tudato-
san át kell élnünk.

Az első nyári konferenciát 1987-ben rendezték, s egé-
szen 1993-ig Dornach volt a helyszín, 1993-ban Berlin,
1994-ben Drezda. Most, átlépve egy láthatatlan, de annál
erősebben érzékelhető határvonalat, Magyarországon, Tali-
ándörögdőn, egy 700 fős faluban kerül sor erre a találkozó-
ra. Ez a tény olyan lehetőséget hordoz magában, amelyet
egyetlen eddigi rendezvény sem: a találkozás lehetőségét.

A kommunista diktatúra váratlanul gyors összeomlása
után Európa keleti és nyugati országaiiban egyaránt tétova
útkeresés indult: merre tovább? Csak míg nyugaton ezt a
kérdést legfeljebb a politikusok tették föl maguknak (sok-
szor még ők sem), addig nálunk ez minden egyes ember
személyes küzdelme volt, illetve ma is az.

Itt nem elég az *érezkelés és gondolkodás viszonyának
megismerése*. Meg kell érteni, mi történt. Most, 5 évvel a
rendszerváltás után látszik igazán, mennyire nem tudjuk
feldolgozni magunkban a történeteket.

A tisztánlátás egyaránt fontos kelet és nyugat számára,
különben újabb és újabb falak emelkednek közénk. A fala-
kat pedig csak a személyes emberi kapcsolatok képesek le-
rombolni, s a világot átfogó ökológiai kérdések megoldása
is két ember találkozásával kezdődik.

A konferencia délelőtti előadásait Jochen Bockemühl
természettudós tartja. A konferencia elméleti előadásait
délutáni terepgyakorlatok egészítik ki.

Az esti előadások a magyarországi kultúrtörténettel és
a szociális élet sajátosságaival foglalkoznak Kálmán István,
Kampis Miklós, Makovecz Imre és Pap Gábor közreműkö-
désével.

A nyári találkozó témájához kapcsolódóan készülünk
egy kiállítást is Magyarországra hozni. *A táj természetének
megismerése* címmel a Mezőgazdasági Múzeumban '95
őszén megrendezendő tárlat Jochen Bockemühl kutatási
eredményeit mutatja be a professzor saját rajzaival. Néhány
cím a kiállítás anyagából:

*A tájformák, mint az emberi tudatfejlődés tükörképei •
Személyes kapcsolat a tájjal • A természettudományos mód-
szerek továbbfejlesztése • Művészi gyakorlatok • Az élet tit-
kaihoz vezető út • Az állatok metamorfózisa környezetük is-
meretében • A mézők kialakulása a Földtörténet során • A
táj, mint élőlény megnyilvánulása az ásvány-, növény- és áll-
latvilágon keresztül • Az élet térbeli és időbeli életmeg-
nyilvánulásai • A táj felelősségteljes alakítása és fejlesztése
• Összefoglalás és kitekintés: Értékek létrehozása a tájban*

A rendezvényt a Goetheanum Természettudományi
Kutatólaboratórium (Svájc) és a Kós Károly Egyesülés szer-
vezi.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk és minden támo-
gatást szívesen fogadunk (További felvilágosítás: PAGONY
Iroda, 1117 Bp. Fehérvári út 27. tel.:1613-482)

Buella Mónika

Bereczky Kálmán

EGY ELFELEJTETT TEPLOMTERVEZŐ

– Szeghalmy Bálint élete és életműve –

Szeghalmy Bálint építész 1889-ben Nagyváradon szü-
letett a család kilencedik gyermekeként. Édesapja építő-
mesterként telepedett le Nagyváradon, alapított családot és
a református egyház presbitere volt haláláig. Tagja volt a
város építőmester-céhének és a törvényhatóságának. Két
jelentős munkájáról tudunk. Egyik a szentimrei református
templom tornyának, másik a Nagyvárad-újvárosi ref. temp-
lom mennyezetének és fedélszerkezetének újjáépítése.

Bátyja, Sándor, Nagyváradon végezte iskolai tanulmá-
nyait és a Jogi Akadémiát. Az első világháború után ingyen
nyújtott jogsegédletet a rászorulóknak. Életének igazi mun-
katerülete a nagyvárad-i ref. egyház volt, amelynek presbite-
re, gondnoka, majd a közös egyházi vagyon igazgató gond-
noka lett. A nagyvárad-i ifjúság lelki, szellemi. és gazdasági
pártfogójaként 3 holdas kertet vásárolt a hegyen, amelyre
gyülekezeti termet építtetett Bálint öcse terve alapján, a ma-
gyar ifjúsági körök és a hegyen szétszórortan élők lelki gon-
dozására. Az egyház ezt az ügynevezet *Szeghalmy-kertet*
1963-ban a kollektivizálás idején elvesztette s máig sem
kapta vissza.

Szeghalmy Sándor 1964-ben hunyt el és a Várad-Ola-
szi temetőben a családi sírboltba temették. A temető felszá-
molása során a sírboltot is vandálul feldúlták, a sírkövet
azonban sikerült megmenteni és a Várad-Olaszi templom
bejáratánál elhelyezni.

Bálint már kisiskolás korától kitűnt kiváló rajztehetsé-
gével, amely középiskolás és egyetemi hallgató korában ak-
varellfestészetben jutott teljességre. A 30-as években Mis-
kolcon, Szegeden és Clevelandban állították ki műveit. Mű-
ködésének fő területe azonban a műszaki tervezés volt.
1912-ben kapott oklevelet a Budapesti Műegyetemen, de el-
ső munkáját, a Várad-velencei templom tervét még egyete-
mistaként, 1911-ben készítette. A templom építésére min-
den készen állt, amikor kitört az első világháború és meg-
akadályozta a kivitelezést.

1913-tól az Országház műszaki főigazgatóságának iro-
dáján dolgozott. Építész tanára a néhai Schulek Frigyes ta-
nítványa, Látzay Fritz Oszkár egyetemi adjunktus volt, aki
különös szeretettel foglalkozott a középkori építészettel, és
aki mellett részt vett a Műemlékek Országos Bizottsága
megbízásából a brassói Fekete-templom, valamint a kerezi
evangélikus templom felmérésében.

1914 őszén vonult be katonai szolgálatra és 1915 feb-
ruár 8-án súlyosan megsebesülve, másfél évi kórházi keze-
lés után a háború végéig ügyeleti szolgálatot teljesített.
1919-től 1929-ig városi mérnök Nagykanizsán, ahol 1923-
ban a ref. gyülekezet presbitere lett. Kiváló eredményekkel
vett részt építészeti pályázatokon, első díjat nyert a nagy-
kőrösi gőzfürdő, a gelsei községháza, a villányi főszo-
labírói hivatal, a szombathelyi kereskedelmi leányiskola, a
soproni evang. teológia internátusa, a budapesti Külső Jász-
berényi úti városszéli település és a csurgói ref. internátus